

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3202

Vragen van de leden **Koopmans** en **Bosman** (beiden VVD) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *het mislukken van de bijeenkomst van de Arctische Raad* (ingezonden 10 mei 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) en van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie) (ontvangen 1 juli 2019).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van de berichtgeving over het mislukken van de bijeenkomst van de Arctische Raad in het Finse Rovaniemi?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb vernomen dat het niet is gelukt een *Ministerial Declaration* aan te nemen.

Vraag 2

Klopt het dat het de eerste keer sinds diens oprichting is dat de Raad niet in staat is om een gezamenlijke verklaring te produceren? Deelt u de zorgen hieromtrent, temeer gezien het toenemende belang van goede samenwerking en stabiliteit rondom de arctische regio?

Antwoord 2

Ja, het was de eerste keer sinds de oprichting van de Arctische Raad in 1996 dat na een ministeriële bijeenkomst van de Arctische Raad, die eens in de twee jaar plaatsvindt, geen *Ministerial Declaration* is ondertekend. In plaats hiervan hebben de acht ministers van Buitenlandse Zaken van de Arctische landen een *Joint Ministerial Statement* getekend, en heeft de Finse Minister van Buitenlandse zaken een *Chair's statement* uitgebracht.

Het kabinet hecht sterk aan samenwerking en stabiliteit in en rondom de Arctische regio. Het kabinet zal zijn waarnemerschap in de Arctische Raad blijven benutten om goede onderlinge samenwerking tussen de leden te bepleiten, als ook goede samenwerking van (de leden van) de Arctische Raad met de waarnemers, inclusief Nederland, en andere belanghebbenden.

¹ http://www.xinhuanet.com/english/2019-05/08/c_138042515.htm

Vraag 3

Wie was of waren namens Nederland aanwezig bij de bijeenkomst van de Arctische Raad?

Antwoord 3

Bij de afgelopen Arctische Raad van 7 mei jl. werd Nederland vertegenwoordigd door de Nederlandse Arctisch Ambassadeur en de senior beleidsmedewerker Polaire Zaken, beiden werkzaam bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de volgende passage uit de in Rovaniemi gehouden toespraak van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken: «[T]he region has become an arena for power and for competition. And the eight Arctic states must adapt to this new future. In its first two decades, the Arctic Council has had the luxury of focusing almost exclusively on scientific collaboration, on cultural matters, on environmental research – all important themes, very important, and we should continue to do those. But no longer do we have that luxury of the next hundred years. We're entering a new age of strategic engagement in the Arctic, complete with new threats to the Arctic and its real estate, and to all of our interests in that region»?² Deelt u deze analyse? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De beantwoording van deze vraag zal worden meegenomen in de Kamerbrief met de actualisering van de Nederlandse Polaire Strategie 2016–2020 (Kamerstuk 34 300 V, nr. 58) op het gebied van veiligheid in de Arctische regio. Tijdens het notaoverleg Geïntegreerde Buitenland- en Veiligheidsstrategie op 15 mei 2018 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken toegezegd om u hierover in 2019 te informeren. Deze brief zult u komende zomer ontvangen.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u daarnaast de felle kritiek die de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken in zijn toespraak uitte in de richting van de Chinese rol in de arctische regio, bijvoorbeeld over diens toegenomen militaire aanwezigheid en agressie in de regio? Hoe beoordeelt u daarnaast zijn zorgen over de mogelijk door China aan te richten ecologische vernieling?³

Antwoord 5

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u tot slot de in de toespraak geuite zorgen van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken over de Russische claim over de internationale wateren van de Noordelijke Zeeroute, inclusief de Russische ambitie om deze te verbinden met de Chinese maritieme zijderoute? Deelt u zijn analyse dat de Russische wens dat andere landen toestemming moeten vragen aan de Russische autoriteiten om de route te mogen gebruiken illegaal is? Zo nee, waarom niet?⁴

Antwoord 6

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 7

Kunt u zich herinneren dat u op eerdere Kamervragen over de Russische ambities omtrent de Noordelijke Zeeroute het volgende antwoordde: «De precieze inhoud en reikwijdte van de (mogelijk voorgenomen) maatregel is niet bekend. Om die reden is het ook niet mogelijk om aan te geven hoe een dergelijk voorstel zich tot het internationaal recht van de zee zou verhouden»?⁵ Zijn de precieze inhoud en reikwijdte van de voorgenomen maatregel

² <https://www.state.gov/secretary/remarks/2019/05/291512.htm>

³ <https://www.state.gov/secretary/remarks/2019/05/291512.htm>

⁴ <https://www.state.gov/secretary/remarks/2019/05/291512.htm>

⁵ Vergaderjaar 2018–2019, Aanhangslnr. 1149

inmiddels wel bekend? Zo ja, hoe ver strekken deze? Wat is uw beoordeling hiervan?

Antwoord 7

Nee, de precieze inhoud en reikwijdte van de voorgenomen maatregel is nog niet bekend. Voor het overige zie antwoord op vraag 4.

Vraag 8

Klopt het dat de Amerikaanse delegatie moeite had met de nadruk die de diverse aanwezigen wilden leggen op klimaatverandering in plaats van op onveiligheid? Deelt u de mening dat het van groot belang is om beide uitdagingen te adresseren en de Nederlandse inbreng in de Raad dient te bestaan uit aandacht voor ontwikkelingen op militair, economisch en ecologisch terrein?

Antwoord 8

In zijn toespraak, de dag voor de Arctische Raad, wees de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken Pompeo op het belang om naast wetenschappelijke samenwerking, cultuur en milieu ook aandacht te hebben voor veiligheid in de Arctische context. Voor het overige verwijs ik naar antwoord 4.

Vraag 9

Bent u bekend met het artikel «The Arctic Shipping Route No One's Talking About»?⁶ Zo ja, deelt u de analyse dat vooral China zich op dit moment voorbereidt op het – als gevolg van het smelten van de noordelijke poolkap – vrijkomen van de Transpolaire Zeeroute en andere landen zich onvoldoende voorbereiden op deze realiteit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 10

Bent u bereid in internationaal verband het vrijkomen van de Transpolaire Zeeroute aan de orde te stellen, in het bijzonder de geopolitieke gevolgen ervan, en de mogelijk in EU- en NAVO-verband te nemen maatregelen te betrekken bij de nieuwe Arctische strategie?

Antwoord 10

Ja.

⁶ <https://www.maritime-executive.com/editorials/the-arctic-shipping-route-no-one-s-talking-about>